

BIULETYN BAŁTYCKI

W I L B I

Nr.

Wilno, dnia 4 stycznia 1934 r.

160. 1834

T r e ś ć n u m e r u:

160-252

LOTWA:

1. Polityka łotewska w 1933 r. w ujęciu "Centra Bals". 2. "Centra Bals" o niebezpieczeństwie germanizacji Łotwy. 3. Premier Blodnieks o sytuacji wewnętrznej Łotwy. 4. Przekazanie sądowi członków tajnej organizacji niemieckiej. 5. Noworoczne przemówienie radjowe prezydenta Łotwy.

ESTONJA:

1. Eksport maska i bekoniów estońskich do Anglii.

--§--

LOTWA: 1. Polityka łotewska w 1933 r. w ujęciu "Centra Bals". "Centra Bals" z 29.XII.1933 /I.1934/: Rok 1933-ci dał się w życiu łotewskim boleśnie odczuć. Wprawdzie w poprzednich latach interesy narodu łotewskiego również wystawione były na szwank ze względu na to, że mniejszościom narodowym dawano wszelkie przywileje. Jednak rząd łotewski nie zależał w takim stopniu od łaski mniejszości narodowych, co w 1933-cim roku. W 1933-cim r. łotewskie mniejszości narodowe odzyskały to, co się dawniej od nich odebrało i zaczęły działać na zasadach równości. Mniejszości publicznie oświadczyły, że popierają rząd obecny, który zahamował kurs względem mniejszości, zainicjowany przez rząd poprzedni, a mający na celu osadzenie mniejszości na należnym im miejscu.

W 1933 r. doszło do tego, że rząd łotewski działał w myśl wskazówek przedstawiciela pełnego państwa sąsiedniego /Niemiec -przyp. tłumacza/, co jest niezgodne z interesami Łotwy.

Następnie działacze samej Łotwy jeździli w 1933-cim r. do przywódców innych państw, by się uczyć jak zagarnąć władzę. Po powrocie zaś zaczęli stosować te recepty, samowolnie postępować na zjazdach partyjnych i grozić tym, którzy nie chcieli ich słuchać.

Wogóle w 1933 r. dało się zauważyć silne uzależnienie rządu łotewskiego od mniejszości narodowych i uleganie wpływom państwa sąsiedniego, którego obywatele decydowali dawniej o losie ziemi łotewskiej.

2. "Centra Bals" o niebezpieczeństwie germanizacji Łotwy. "Centra Bals" z 29.XII.1933. /I.1934/: W Łotwie dominuje wciąż kultura niemiecka. Znaczna część starej inteligencji łotewskiej, której przedstawiciele odbywali studia w Dorpacie, a później w politechnice ryskiej, nie mówiąc o tych, którzy uczyli się w Niemczech, są pod silnym wpływem niemieckiej kultury. Wielu inteligentów łotewskich po dziś dzień używa w domu języka niemieckiego, acz nazemną udaje wielkich narodowców. Część zamężnych Łotyszów uległa germanizacji. Wszystkie wymienione powyżej osoby są obrońcami kultury niemieckiej.

W ostatnich czasach w Niemczech wyłoniła się koncepcja asymilowania Łotyszów, Estończyków i Litwinów. W związku z tem stwierdzić należy, że sami Łotysze pomagają Niemcom w tej akcji. W urzędach państwowych i samorządowych, jak również w zakładach prywatnych na Łotwie język niemiecki panoszy się w najlepsze. Łotewskie zakłady oświatowe wytknęły sobie zadanie, by wszyscy Łotysze dobrze mówili po niemiecku. O ile ideał ten zostanie osiągnięty, kultura niemiecka będzie mogła święcić tryumfy. Łotwa będzie wtedy dla Niemców drugą ojczyzną. Sami Łotysze dopomogą Niemcom do zgermanizowania Łotwy.

By zapobiec temu wszystkiemu, język niemiecki winien być usunięty zarówno z urzędów, jak wogóle z życia publicznego.

3. Premier Blodnieks o sytuacji wewnętrznej Łotwy. "Jaunakas Zinas" z 30.XII.1933/I.1934/: zamieszczają artykuł premiera A. Blodnieksa na temat wewnętrznej sytuacji Łotwy:

Łotewska sytuacja gospodarcza się poprawia. Liczba bezrobotnych, która w grudniu 1932 r. wynosiła 24 tys., obecnie zmniejszyła

się do 15 tys.osób, przyczem z tej ostatniej liczby 10.200 osób zatrudnionych jest przy robotach publicznych. W 1932 r. ubezpieczonych w kasach chorych było 144 tys.osób, obecnie liczba ta wzrosła do 157 tys.

Dochody Skarbu Państwowego w r.b. będą o 10 milj.żatów większe niż w roku poprzednim.

W projektowanym nowym budżecie państwowym, wyrażającym się sumą 137 milj.żatów, przewidziane są większe sumy na popieranie rolnictwa i osadników. Następnie wypłacane będą premje rządowe eksporterom masła, serów, baraniny, bekoniów i nierogacizny.

Zamierzone jest również popieranie pieniężne eksporterów produktów przemysłowych.

4.Przekazanie sądowi członków tajnej organizacji niemieckiej. Prasa łotewska z 30.XII.1933 /I.1934 r./:Przekazano sądowi 46 osób za przynależność do tajnej organizacji niemieckiej "Baltische Bruderschaft". Wspomniana organizacja prowadziła na Łotwie szkodliwą robotę w duchu hitlerowskim.-

5.Noworoczne przemówienie radiowe prezydenta Łotwy. Prasa ryska /z 3.I.1934 r./:Prezydent Republiki Łotewskiej A.Kviesis wygłosił w wigilię Nowego Roku przemówienie radiowe.

W przemówieniu swem prezydent oświadczył, że nadchodzący rok zapowiada sporo trudności gospodarczych i politycznych. Do gospodarczych trudności Łotwa już przywykła. Rok ubiegły był dla Łotwy w porównaniu z innemi państwami nienajgorszy, może nawet nieco lepszy, aniżeli rok 1932-gi. Rząd rozwinał wielką energję w walce z kryzysem gospodarczym, organizując zakrojoną na szeroką skalę pomoc dla rolnictwa w postaci premij za masło, bekony, nasiona, len i t.d.

Zadaniem rządu łotewskiego w 1934-tym r. będzie jak najszerszej pomyślana pomoc w zakresie eksportu, troska o zwiększenie rezerwy złota i wysokocennych walut zagranicznych, wreszcie utrzymanie za wszelką cenę kursu żata, od którego zależy cała łotewska gospodarka.

Niepodobna nie zauważyć, zdaniem prezydenta, pewnych oznak poprawy sytuacji gospodarczej. Poprawa ta widoczna jest w przemyśle, w handlu drzewnym i t.d. Wszystko to daje nadzieję na lepsze czasy.

Poza trudnościami gospodarczemi wysuwają się na pierwszy plan trudności polityczne. W nadchodzącym roku będą musieli Łotysze rozstrzygnąć sprawę zmiany konstytucji, by wnieść poprawki, których konieczność dyktuje praktyka. Związek włościański, przedkładając swój projekt zmiany konstytucji, potraktował ten problem konkretnie.Trzeba się spodziewać, że w 1934 r. kwestja ta będzie rozwiązana. Sejm łotewski, reprezentowany przez komisję prawną, również przyznał niezbędną zmianę konstytucji i zdecydował przystąpić do pracy nad tem niezależnie od przedłożonego przez związek włościański projektu. Wszystko to świadczy, że problem zmiany konstytucji dostatecznie już dojrzał.

Rok nadchodzący będzie również rokiem wyborów do sejmu, które zawsze wnoszą podniecenie w życiu narodowym. Wogóle rok nadchodzący wymagać będzie od ludności Łotwy wielkiej aktywności politycznej, by naród mógł odróżnić rzeczy poważne od demagogji, która zawsze ma miejsce w czasie wyborów.

Zasadniczą myślą przewodnią projektu zmiany konstytucji jest rozszerzenie praw prezydenta państwa. Rzecz prosta, nie chodzi tu o rozszerzenie władzy prezydenta dla samej władzy, co byłoby zbliżone do absolutyzmu. Celem projektu zmiany konstytucji jest właśnie wzmocnienie demokracji, której zacieklą walkę wypowiedziały doktryny fašyzmu, komunizmu i narodowego socjalizmu.-

ESTONJA:1.Eksport masła i bekoniów estońskich do Anglii. Prasa łotewska z 31.XII.1933 /I.1934/: Angielsko-estońskie rokowania handlowe zostały podczas Świąt Bożego Narodzenia przerwane. Według komunikatów ETY można się spodziewać, że Anglja zadowolni postulaty estońskie w stosunku do jaj i lnu. Gorzej jest natomiast w stosunku do masła i bekoniów. Eksport bekoniów estońskich do Anglii natyka się na trudności ze względu na to, że Anglja sama zaczyna rozwijać produkcję bekoniów.

Spodziewać się należy, że w najbliższej przyszłości masło estońskie da się eksportować do Anglii bez trudności.

Rokowania podjęte zostaną w styczniu.-

